ECONOMISCHE AGENDA

NU BEGUN

JAARPLAN 2027

Economische Agenda Groningen en Noord-Drenthe

Oktober 2026

De parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen trok op 24 februari 2023 harde conclusies. Groningen en Noord-Drenthe verdienen een Nij Begun: een mooie, leefbare, veilige en betere toekomst. Dertig jaar lang wordt gewerkt aan herstel en perspectief. De gevolgen van de gaswinning laten diepe sporen na bij een groot deel van onze inwoners. Een noodzakelijke voorwaarde voor een betere toekomst is het herstel van woningen en mensen. Zolang als nodig. Koste wat kost. Het aanpakken van schade, versterking en herstel is daarom de belangrijkste prioriteit. Daarnaast is 200 miljoen euro per jaar beschikbaar voor sociaal en economisch perspectief. Ook is er tot 2035 voor isolatie van woningen 1,65 miljard euro beschikbaar. In Groningen en Noord-Drenthe zetten we samen met het Rijk de schouders eronder.

GRONINGEN NOORD-DRENTHE

NIJ BEGUN

Jaarplan 2027
Economische Agenda
voor Groningen en
Noord-Drenthe

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4

2. Strategische focus van het uitvoeringsplan 2026-2028 8

3. Samenhangende en samenwerkende instrumenten 12
   - 3.1 Principes voor een basisinstrumentarium 13
   - 3.2 Uitvoering door en met vertrouwde partners 14
   - 3.3 Raamwerk basisinstrumenten 14

4. Organisatie en financiën 18
   - 4.1 De stichting-in-oprichting 18
   - 4.2 Planning ontwikkeling en benodigde middelen 2027 19

5. Verwachte resultaten 2027 23

6. Bijlagen 24
   - 6.1 Beschrijving instrumenten 25
   - 6.2 Uitwerking specifieke toekenningen 33

1. Inleiding

In juni 2025 is de Economische Agenda ‘Samen Werken’ vastgesteld. Deze agenda maakt deel uit van de kabinetsreactie Nij Begun en heeft als doel de brede welvaart in Groningen en Noord-Drenthe structureel te vergroten tot minimaal het landelijke gemiddelde in 2055. Door te investeren in een toekomstbestendige economie, meer werkgelegenheid, innovatiekracht en een aantrekkelijk vestigings- en leefklimaat.

2025 → 2055

naar jaarplan

2027

2026 → 2028

ig uitvoeringsplan

De Economische Agenda is uitgewerkt in het eerste meerjarig uitvoeringsplan ‘Samen werken aan uitvoering’ voor de periode 2026-2028. Daarin is beschreven welke onderdelen uit de agenda de volgende stap zetten richting uitvoering en wat dat concreet betekent. Ook is omschreven welke onderwerpen meer tijd nodig hebben voor uitwerking en wat daarvoor nodig is.

In voorliggend jaarplan voor 2027 staat concreet hoe de stichting in triple helix-samenstelling aan de slag gaat om de ambities waar te maken. Het benoemt eerste samenwerkingspartners en beschrijft de stap naar het ontwikkelen van de benodigde interventies en instrumenten. Het jaarplan vormt bovendien de basis voor het beschikbaar stellen van de jaarlijkse middelen door het Rijk.

Een nieuwe ordening: de stichting als coördinator en regisseur van uitvoering

Parallel aan de inhoudelijke uitwerking van de Economische Agenda is gewerkt aan het inrichten van de uitvoeringsstructuur, georganiseerd binnen de gemeenschappelijke regeling Perspectief Nij Begun[1]. Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling stelt het meerjarig uitvoeringsplan en de jaarplannen vast. Deze moeten passen binnen de doelen en voorwaarden van de Economische Agenda en vormen het kader voor de uitvoering.

De Economische Agenda levert de plus op de bestaande basis van gemeentelijk en regionaal economisch beleid. Een extra impuls die bijdraagt aan het verhogen van de brede welvaart en aan een duurzame economische structuurversterking boven

1. De formele naam voor de gemeenschappelijke regeling is ‘Perspectief Groningen & Noord-Drenthe’.

op de bestaande inzet en investeringen. Merkbare resultaten voor inwoners en ondernemers; dat is het doel.

De stichting vervult richting uitvoering een dubbele rol die steeds scherper wordt. Ze is een cruciale, nieuwe schakel in de economische ordening van de regio. De eerste en belangrijkste rol van de stichting is die van inhoudelijk regisseur en coördinator van de uitvoering. De stichting voert daarbij slechts beperkt zelf uit. Uitvoering vindt in principe plaats door uitvoeringspartners die in opdracht van of in samenwerking met de stichting activiteiten, regelingen of fondsen beheren.

Dit betreft een hecht netwerk van **vertrouwde partners**, dat openstaat voor nieuwe samenwerkingen. Dit netwerk bestaat grofweg uit twee typen partners. Partijen die kennis, innovatiekracht, netwerkrelaties en ontwikkelcapaciteit inbrengen om nieuwe initiatieven en programma's vorm te geven. Aangevuld met gespecialiseerde uitvoeringsorganisaties die regelingen uitvoeren, subsidies verstrekken en fondsen beheren. Voorbeelden zijn de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) en de Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM). Door deze partijen structureel te verbinden aan de uitvoering ontstaat een duurzaam en slagvaardig uitvoeringsnetwerk.

Daarnaast heeft de stichting een belangrijke rol in het samenbrengen van kennis, signalen en kansen in de beleidsvoorbereiding. De stichting adviseert het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Nij Begun over de meerjarige uitvoeringsplannen en jaarplannen, zorgt voor de monitoring van de voortgang en communiceert over de resultaten. Ze legt hierbij verbinding met alle betrokkenen regionaal en nationaal en koppelt verschillende inzichten en denkbeelden van zowel overheden, organisaties en bedrijfsleven als van maatschappelijke partners en jongeren.

Zo houdt zij oren en ogen open voor nieuwe kansen en inzichten. Om aan te passen en bij te sturen als economische ontwikkelingen en transities daarom vragen, en in te kunnen spelen op kansen die zich plots voordoen.

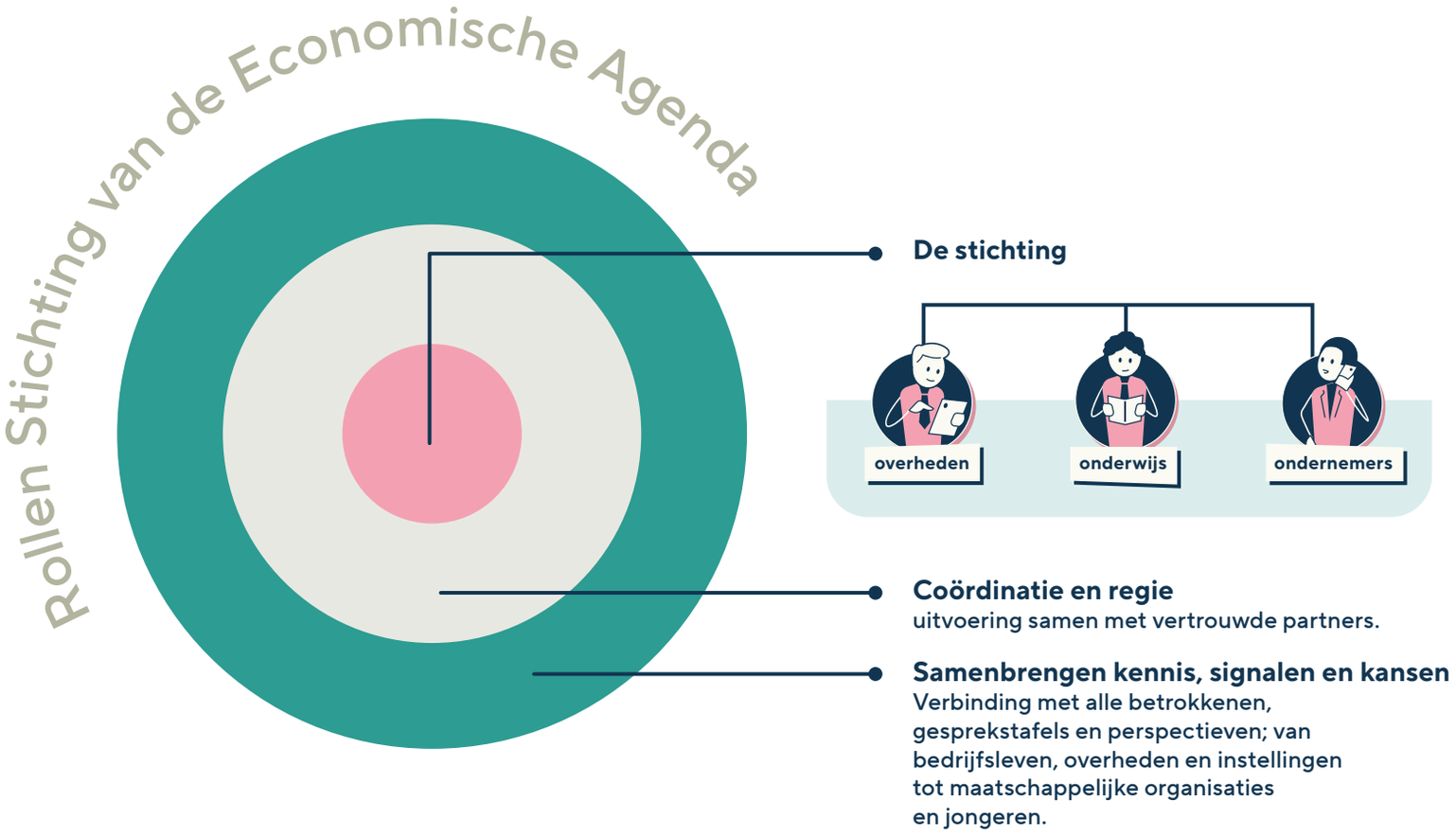

De stichting probeert in het vervullen van beide rollen een brug te zijn tussen de overheden en de hitte van de markt. Door goed zicht te houden op waar de markt faalt en dit te koppelen aan passende ingrepen. Hiervoor is het noodzakelijk dat de stichting een compact kenniscentrum is, van waaruit regie wordt gevoerd op de voorbereiding én uitvoering van de agenda. Door klein en lenig te blijven kan zij snelle ontwikkelingen in de markt volgen.

De stichting en haar vertrouwde partners staan voor een nieuwe ordening van het economisch speelveld in onze regio. Gebaseerd op samenwerking en bundeling van krachten en middelen. Het stelt Groningen en Noord-Drenthe in staat niet alleen de regionale economie te versterken en de brede welvaart te vergroten, maar ook een betekenisvolle bijdrage te leveren aan nationale ambities. Zoals de versterking van het Nederlandse verdienvermogen en de uitvoering van het Rapport Wennink[2]. De stichting werkt daarom actief samen met relevante Rijksdepartementen. Om regionale en nationale opgaven met elkaar te verbinden en zo samen tot vergroting van de brede welvaart in Groningen en Noord-Drenthe te komen.

Totstandkoming en leeswijzer

Net als het eerste meerjarige uitvoeringsplan komt ook het eerste jaarplan voor 2027 tot stand vooruitlopend op de definitieve uitvoeringsstructuur. De kwartiermaker bereidt de oprichting en inrichting van de stichting voor en stelt een eerste jaarplan op met de uitvoeringskaders voor 2027. Dit maakt dat de stichting bij haar formele start niet alleen organisatorisch is ingericht, maar ook direct kan functioneren in haar dubbelrol van regisseur van de uitvoering en beleidsvoorbereider.

Hoofdstuk 2 beschrijft het inhoudelijke vertrekpunt; de strategische focus van het meerjarig uitvoeringsplan 2026-2028. Hoofdstuk 3 zet de stap naar een uitwerking van samenhangende en (financiële) basisinstrumenten en het beschrijven van de samenwerkingen die nodig zijn voor uitvoering. Hoofdstuk 4 gaat over de organisatie en begroting en geeft een afbakening van activiteiten en inzet inclusief een aantal specifieke toekenningen voor 2027. De bijlagen beschrijven de details per instrument of toekenning.

Tot slot

De Economische Agenda gaat over de komende 30 jaar. Dit maakt dat er tijd is om de uitvoering goed te organiseren en resultaten te boeken. Dat gold bij het opstellen van het meerjarig uitvoeringsplan en geldt ook voor dit eerste jaarplan. Wel is het goed en nodig om te beginnen. Om te leren, te verbeteren, vast te houden, bij te stellen en uit te bouwen. Een uitvoering op basis van gebundelde krachten die continu leert en groeit in kracht en resultaten.

2. ‘De route naar toekomstige welvaart’ - Peter Wennink (2025).

2. Strategische focus van het uitvoeringsplan 2026-2028

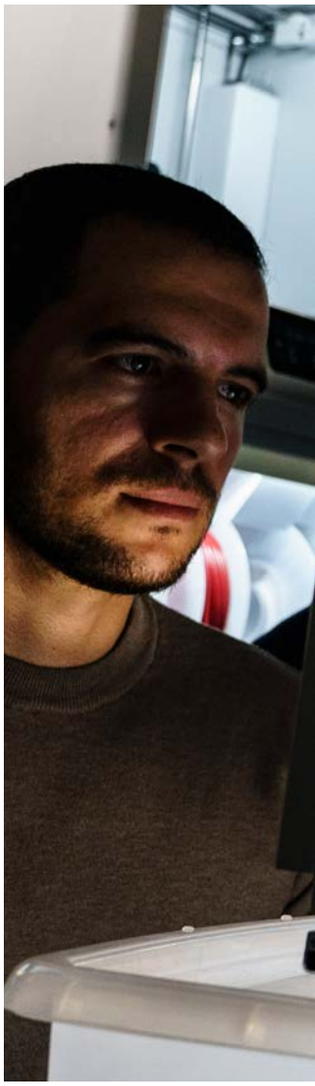

Het meerjarig uitvoeringsplan beschrijft hoe we samen verder werken aan de uitvoering van de Economische Agenda. In de eerste jaren ligt de focus op drie ambities rond technologie, talent en toerisme. Met gerichte investeringen, nieuwe samenwerking en ruimte voor innovatie bouwen we voort op de kracht van Groningen en Noord-Drenthe.

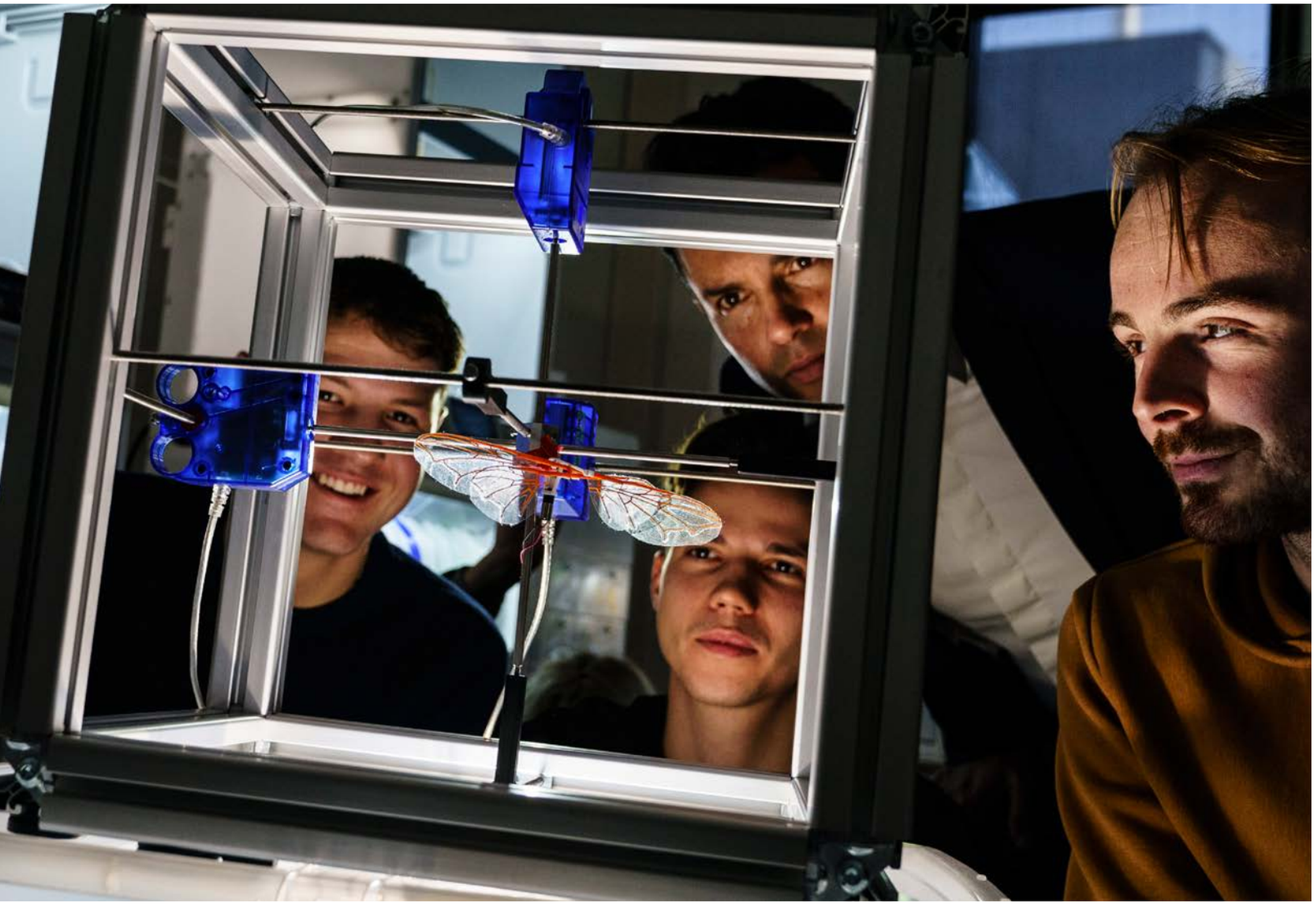

Om de **drie ambities** waar te maken zijn **twee voorwaarden** essentieel: het vestigingsklimaat voor bedrijven (in het bijzonder het regionaal mkb) en het imago van de regio. Deze ambities en voorwaarden zijn uitgewerkt in het uitvoeringsplan. Met concrete plannen, acties, investeringen en samenwerkingen werken we aan het vergroten van de brede welvaart door het creëren van meer werkgelegenheid, een krachtig mkb, een aantrekkelijk woon- en leefklimaat en een sterk profiel dat herkenbaar en uniek is.

Ambitie 1
Ontwikkelen en toepassen van technologie

Zoals Wennink in zijn rapport omschrijft, is technologie de versneller van onze groei, productiviteit en ons verdienvermogen. Het vormt de basis voor grote transities van deze eeuw, zoals de energietransitie, de digitalisering en innovaties in de zorg, industrie en landbouw. Daarom zetten we vol in op het ontwikkelen én toepassen van nieuwe technologie in de praktijk.

Ambitie 2
Talent opleiden, benutten en behouden

Het opleiden, benutten en behouden van talent is essentieel voor een sterke regionale economie. Te weinig talent blijft in de regio om te werken en zich verder te ontwikkelen. Daarom zetten we in op talentontwikkeling die beter aansluit bij de vraag van het bedrijfsleven en de vaardigheden die nodig zijn in de economie van de toekomst.

Dit vraagt om een gezamenlijke inzet vanuit de Economische Agenda en Sociale Agenda. Van een goede startkwalificatie tot gerichte om- en bijscholing dicht bij de arbeidsmarkt.

Ambitie 3
Toerisme ontwikkelen als krachtige motor

Toerisme is een krachtige motor voor de ontwikkeling van onze regio. Investeren in vrije tijd betekent investeren in een aantrekkelijke regio voor bezoekers, inwoners, studenten en bedrijven. De vrijetijdssector stimuleert ondernemerschap,

versterkt het mkb en vergroot de nationale en internationale zichtbaarheid van de regio. Door cultuur- en natuurbeleving centraal te stellen kan Groningen zich sterker profileren als bestemming, met Noord-Drenthe als lichtend voorbeeld.

Voorwaarde 1
Vestigingsklimaat en ondersteuning van het mkb

Een sterk vestigingsklimaat en een toekomstbestendig mkb zijn onmisbaar om de economische ambities voor Groningen en Noord-Drenthe waar te maken. Het mkb vormt de ruggengraat van de regionale economie, maar staat voor grote uitdagingen, zoals innovatie, verduurzaming, arbeidsproductiviteit en het vinden en behouden van personeel. Tegelijk is de ondersteuning van ondernemers nu vaak versnipperd.

Voorwaarde 2
Zelfbewustzijn, imago en profiel

Groningen en Noord-Drenthe hebben veel te bieden, maar zijn van nature bescheiden. Het is tijd om het verhaal van de regio sterker neer te zetten en zichtbaarder te vertellen, zowel nationaal als internationaal. Een duidelijk profiel en een herkenbaar verhaal helpen om bedrijven, bezoekers, talent en nieuwe inwoners aan te trekken en zo de economische ontwikkeling van de regio te versterken.

Het meerjarig uitvoeringsplan bevat de uitwerking van deze ambities en voorwaarden.

Kern van het uitvoeringsplan

Voorwaarde 1
Vestigingsklimaat en ondersteuning van het midden- en kleinbedrijf (mkb)

- Noordelijk Ondernemershuis (bundeling dienstverlening)
- Regeling gemeentelijke ondernemersfondsen
- Regelingen mkb voor opschaling en investering
- Herstructureringsmaatschappij Drenthe-Groningen
- Masterplan Regiocentra

Voorwaarde 2
Zelfbewustzijn, imago en profiel

- Bijdrage Groningen & Partners
- Gezamenlijke positionering Groningen en Noord-Drenthe rond topsport en bedrijfsleven
- Versterken positie zakelijke congressen Groningen Conventions
- Sterke platforms met RTV Noord en RTV Drenthe

Ambitie 1
Ontwikkelen en toepassen van technologie

- AI-fabriek, accelerator, projectontwikkeling en ontwikkeling Niemeyer digitaliseringscampus
- Djewels groene waterstofinstallatie Chemiepark Delfzijl
- Haalbaarheidstrajecten/-onderzoeken Energiehubs Eemshaven – Oosterhorn + blauwe waterstoffabriek
- Ontwikkeling en investeren mkb + innovatieve scale-ups, digitale weerbaarheid
- Haalbaarheidsonderzoeken maritieme maakindustrie (robotisering, modulematige scheepbouw en werf van de toekomst)
- Onderzoek revolverend garantiefonds scheepsbouw
- Ontwikkeling inzet biobased bouwmaterialen
- Ontwikkelcapaciteit voor chemie en landbouw
- Health Data Valley en Lifelines valorisatie
- Bijdrage aan Snel Internet Groningen

Ambitie 3
Toerisme ontwikkelen als krachtige motor

- Herbestemming erfgoed naar verblijfs-accommodaties via investeringsfonds
- Uitwerking cofinanciering grootschalige publiekstrekkers
- Uitwerking cofinanciering unieke evenementen en manifestaties
- PLAY en Zummerbühne
- Bijdrage Westpier Eemshaven

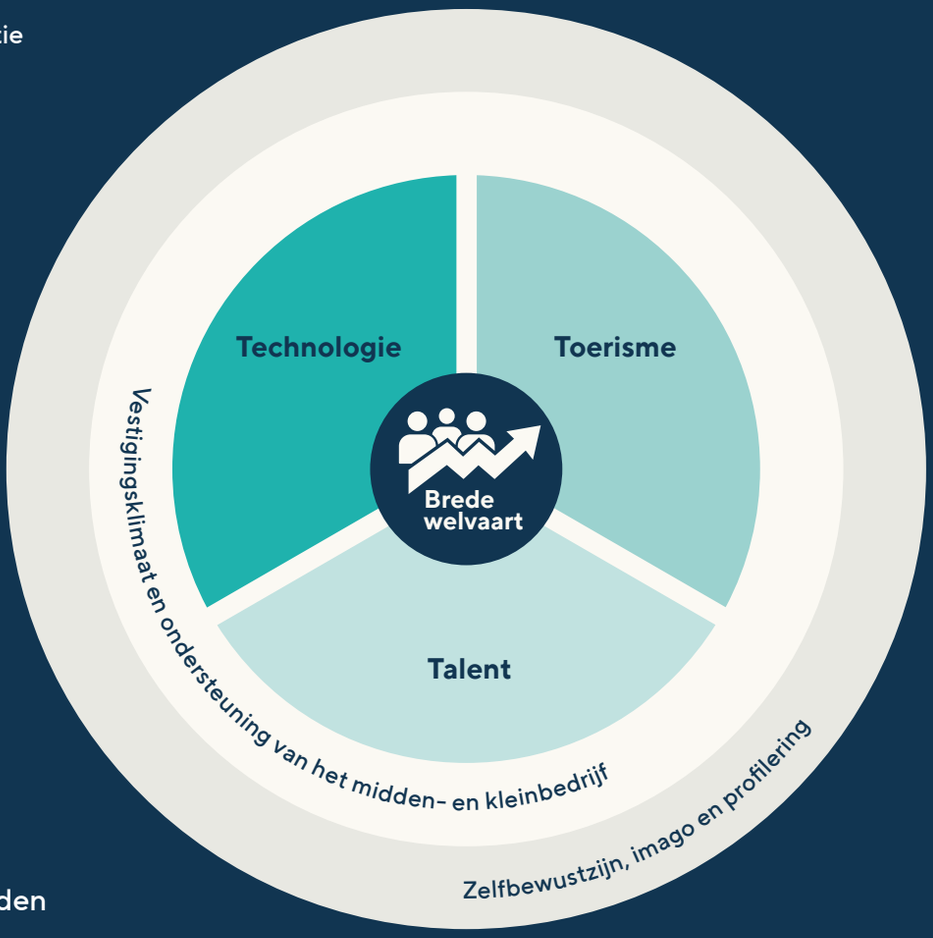

Ambitie 2
Talent opleiden, benutten en behouden

- Masterplan Campussen – uitvoering acht campussen
- Haalbaarheidsstudies voor Campus Groningen Airport Eelde en gezondheidscampus bij Ommelander Ziekenhuis Scheemda
- Ontwikkeling van programma Noordwaarts
- Ontwikkeling van flexibele verkorte leerroutes techniek en technologie
- Ontwikkeling van het onderwijsprogramma BACH

3. Samenhangende en samenwerkende instrumenten

3.1 Principes voor een basisinstrumentarium

De ambities en voorwaarden uit het meerjarig uitvoeringsplan omvatten een breed scala aan ontwikkelkansen, initiatieven en projecten gericht op duurzame economische structuurversterking. Stuk voor stuk mogelijkheden om de ambities om te zetten in concrete resultaten en impact. Voor een regio waarin ondernemers toekomstbestendig kunnen groeien, inwoners meer kansen ervaren rond werk en ontwikkeling, en de brede welvaart voor huidige en toekomstige generaties toeneemt. Steeds met extra aandacht voor Noord-, Midden- en Oost-Groningen, waar de opgaven rondom brede welvaart en economische ontwikkeling het grootst zijn. Dit was en blijft het uitgangspunt vanuit de Economische Agenda en vormt het vertrekpunt voor de uitwerking in instrumenten en de uitvoering.

Wie goed kijkt, ziet naast de verschillen in onderwerp of thema vooral veel overeenkomsten en samenhang. In de fase waarin de ontwikkeling zich bevindt en/of het (financierings-)instrument dat past bij die fase en dat helpt om de volgende stap te zetten. Bij het bepalen van de benodigde (financierings-)instrumenten hanteren we de volgende principes:

- **Uitvoerbaar** De maatregelen die we ontwikkelen zijn uitvoerbaar en de uitvoering gaat tegen redelijke kosten. Daarom zetten we in op een generieke set van instrumenten die toepasbaar is op verschillende thema's uit de agenda. Waar mogelijk worden instrumenten via vertrouwde partners uitgevoerd. Zo benutten we ervaring in uitvoering tegen redelijke kosten. Hierdoor krijgen ondernemers en initiatiefnemers sneller en eenvoudiger toegang tot passende ondersteuning.
- **Toekomstbestendig** Het is de ambitie om de slagkracht van de agenda op peil te houden de komende 30 jaar en daarmee de brede welvaart meetbaar en merkbaar te verhogen. Om ook na 30 jaar met de Nij Begun-middelen in de regio te blijven investeren, is naast het aantrekken van extra extern geld, een mix aan financieringsinstrumenten nodig in de vorm van subsidies, lage rente of renteloze leningen en investeringen. Financiering is waar mogelijk revolverend zodat het terugvloeit en opnieuw kan worden ingezet. Houvast voor de verhoudingen is 50% subsidie, 50% investeren, waarvan 50% revolverend.
- **Verbindend** Door te werken met herhaalbare interventies in plaats van versnipperde, individuele maatregelen ontstaat een lerend systeem en krijgen we beter inzicht in effectiviteit, impact en verbeterkansen. Dit vergroot uitvoerbaarheid en rechtmatigheid. Dit maakt maatwerk soms noodzakelijk, maar bij voorkeur een uitzondering.
- **Aanvullend/de "plus"** De stichting vult aan waar sprake is van markt- en overheidsfalen, zonder bestaande financieringsmogelijkheden over te nemen (substitutie). Sterker nog, de inzet van middelen moet waar mogelijk leiden tot aanvullende publieke en private investeringen.

Met bovenstaande als houvast zetten wij in 2027 een belangrijke stap naar de ontwikkeling van een samenhangend en samenwerkend financieringsinstrumentarium als basis voor economische structuurversterking. Doel is een effectief, structureel en langjarig herhaalbaar basisinstrumentarium dat in staat stelt sneller in te spelen op nieuwe economische kansen, technologische ontwikkelingen en veranderende marktomstandigheden. Zo kunnen kansrijke initiatieven sneller worden ondersteund en vertaald naar merkbare resultaten voor ondernemers. Daarnaast leidt een gestandaardiseerde aanpak tot minder versnippering, lagere uitvoeringskosten, minder administratieve lasten en een efficiëntere inzet van beschikbare middelen, kennis, capaciteit en informatie. Zeker in combinatie met de uitvoeringskracht van vertrouwde samenwerkingspartners uit het netwerk.

Tot slot helpt de aanpak om te voldoen aan geldende wet- en regelgeving, waaronder staatssteun- en mededingingsregels. Door vooraf een zorgvuldig ontworpen instrumentarium te ontwikkelen, steunen we initiatieven op een transparante, objectieve en juridisch houdbare manier. Dit vergroot zowel de uitvoerbaarheid als de rechtmatigheid van de ondersteuning.

Op basis van de inhoudelijke focus uit het meerjarig uitvoeringsplan en bovenstaande principes maakt de stichting een overkoepelend en samenhangend raamwerk voor het basisinstrumentarium. Een raamwerk dat toepasbaar is op verschillende thema's en ambities en bestaat uit drie hoofdinterventies die aansluiten bij de fase van de ontwikkeling. Samen vormen deze interventies een logische route van idee naar uitvoering en impact:

1. **Onderzoeken** – het verkennen van kansen, bepalen van haalbaarheid en ontwikkelen van businesscases.
2. **Stimuleren** – het activeren, ondersteunen en begeleiden van samenwerking gericht op innovatie en ondernemerschap.
3. **Investeren** – het beschikbaar stellen van kapitaal of financieringsmogelijkheden om groei, opschaling en economische impact mogelijk te maken.

3.2 Uitvoering door en met vertrouwde partners

De uitvoering van de instrumenten vindt plaats in samenwerking met vertrouwde partners. Dit zijn organisaties die beschikken over inhoudelijke expertise, uitvoeringskracht en een (bewezen) positie binnen het regionale ecosysteem. Deze partners fungeren als vertrouwde schakel tussen ondernemers, kennisinstellingen, overheden en de stichting. Daardoor zijn ondersteuning en financiering beter bereikbaar voor ondernemers en initiatiefnemers en sluiten deze beter aan bij de behoeften uit de praktijk.

De stichting zorgt voor overzicht en inzicht. Ze richt zich op inhoudelijke regie, monitoring en doorontwikkeling van het instrumentarium, terwijl de uitvoering plaatsvindt via de vertrouwde partners en dus voortbouwt op bestaande organisaties, netwerken en structuren. Bij de start zijn dit de bekende samenwerkingspartners, maar de stichting staat open voor nieuwe toetreders en nieuwe afspraken.

Deze werkwijze vergroot niet alleen de slagkracht van de uitvoering, maar versterkt ook het lerend vermogen. Gedeelde interventies en instrumenten leiden tot vergelijkbare informatie over resultaten, effectiviteit en maatschappelijke impact. Zo kan de stichting het systeem continu verbeteren en toekomstige keuzes steeds beter onderbouwen. Daarmee ontstaat beter inzicht welke inzet daadwerkelijk bijdraagt aan economische ontwikkeling en een hogere brede welvaart in Groningen en Noord-Drenthe.

3.3 Raamwerk basisinstrumenten

In 2027 ligt de prioriteit bij het opbouwen van het raamwerk als fundament voor de drie hoofdinterventies: onderzoeken, stimuleren en investeren. Om gedurende de looptijd van het meerjarig uitvoeringsplan (2026-2028) het volledige instrumentarium stapsgewijs te ontwikkelen, in te richten en te operationaliseren. Zodat het geheel daarna langjarig in staat is om alle onderdelen, opgaven en ambities van het meerjarig uitvoeringsplan te ondersteunen en uit te voeren.

Per instrument beschrijven we de gedachte achter de ingreep en interventie. Wat is het probleem en wat zijn de oorzaken? Hoe ziet het beoogde resultaat eruit? Hoe werkt het instrument, wie is de (gemandateerde) opdrachtgever? En wat is de doelgroep, het budget en de looptijd?

Tot slot beschrijven we de verwachte output en hoe het instrument bijdraagt aan de doelen van de Economische Agenda en ambities uit het meerjarig uitvoeringsplan. Een gedetailleerde uitwerking van het basisinstrumentarium langs deze onderdelen is opgenomen in de bijlagen van dit jaarplan (hoofdstuk 6).

Het raamwerk ordent de instrumenten op basis van de interventie en de fase waarin de ontwikkeling zich bevindt. Van vroeg fundamenteel en verkennend onderzoek, via ontwikkeling en stimuleren naar gereed voor de markt of een investering. Elk instrument sluit aan bij een specifieke fase in de ontwikkelings- en innovatiecyclus met als doel het mogelijk maken van de overstap naar een opvolgend instrument. Per fase en instrument is het verband gelegd met de inhoudelijke ambities uit het meerjarig uitvoeringsplan. Inspelen op kansen die niet waren voorzien maar wel passen binnen de agenda, kan via het ontwikkelbudget voor de onbekende toekomst. Dit budget stelt de stichting in staat om flexibel en slagvaardig in te spelen op economische, technologische en maatschappelijke veranderingen die bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen van de Economische Agenda en de versterking van de regionale economie.

De instrumenten vormen een solide basis voor de functie van ontwikkelmotor en de investeringsfunctie van de Economische Agenda. Uit eerdere analyses van het regionale financieringslandschap blijkt dat naast financieringsbehoeften sprake is van andere financieringsknelpunten. In de komende jaren verkennen we dan ook de verdere uitbreiding van het instrumentarium. Denk daarbij aan aanvullende fondsen, garantieregelingen of andere financieringsvormen voor ondernemers, startups en groeibedrijven.

Raamwerk basisinstrumenten

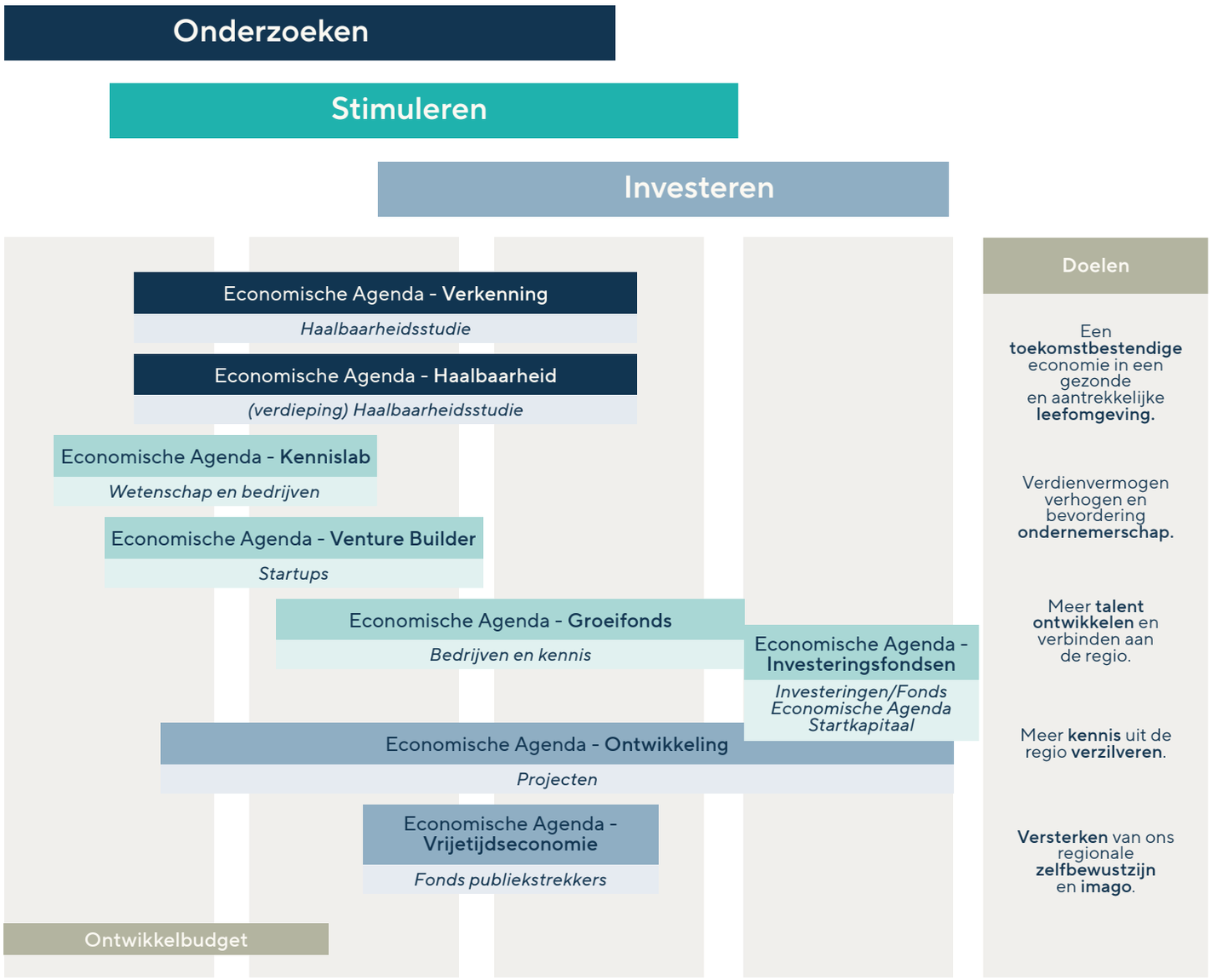

Onderzoeken

Economische Agenda – **Verkenning**

- (Haalbaarheidsstudie) Financiert eerste verkenningen van ideeën en technologieën. Ondersteunt onderzoeksinstellingen en bedrijven bij het beoordelen van de technische en economische haalbaarheid van een innovatie.
- **Relatie meerjarig uitvoeringsplan:** maakt eerste verkenningsstap mogelijk voor alle sectoren uit de Economische Agenda en het meerjarig uitvoeringsplan. Specifiek gericht op laagdrempelige toegang door het mkb.

Economische Agenda – **Haalbaarheid**

- (Verdieping haalbaarheidsstudie) Een verdiepingsslag op de verkenning. Beantwoordt grondigere vragen over technische uitvoerbaarheid, marktpotentieel en benodigde vervolgstappen.
- **Relatie meerjarig uitvoeringsplan:** toepassing ontwikkelbudgetten voor maritiem, chemie, landbouw, biobased bouwmaterialen, energie en gezondheid.

Ontwikkelbudget onbekende toekomst

- Biedt ruimte om in te spelen op nu nog onbekende ontwikkelvragen die passen binnen de uitgangspunten van de agenda en het meerjarig uitvoeringsplan maar (nog) niet passen binnen instrumenten voor verkenning en haalbaarheid.

Stimuleren

Economische Agenda – **Venture Builder**

- (Startups) Ondersteunt nieuwe ondernemers en startups die op basis van innovatieve ideeën een bedrijf willen opbouwen.
- **Relatie meerjarig uitvoeringsplan:** AI-startups (1000) rond AI-fabriek. Startups op alle thema's van de Economische Agenda.

Economische Agenda – **Groeifonds**

- (Bedrijven en kennis) Stimuleert samenwerking in grotere verbanden tussen bedrijven en kennisinstellingen, gericht op gezamenlijk onderzoek en ontwikkeling (R&D) en opschaling.
- **Relatie meerjarig uitvoeringsplan:** Masterplan Campussen (als bestaand voorbeeld) en Digital Green Maritieme Coalition. Biedt mogelijkheid tot stimuleren en financieren van triple helix-samenwerking over alle thema's van de agenda.

Investeren

Economische Agenda – **Ontwikkeling**

- (Projecten) Ondersteunt concrete ontwikkelprojecten die een innovatie van prototype naar toepasbaar product brengen.
- **Relatie meerjarig uitvoeringsplan:** Maakt opvolgende investeringen mogelijk als fase van **onderzoeken** en **stimuleren** is doorlopen. Bijvoorbeeld voor maritiem, energie, chemie, landbouw en biobased bouwmaterialen. Verdere uitwerking voor mkb-investeringsfondsen kan onder dit instrument.

Economische Agenda – **Investering(en)**

- Bijvoorbeeld het Fonds Economische Agenda Startkapitaal, een investeringsfonds van 60 miljoen euro, uitgevoerd door de NOM en gericht op innovatieve scale-ups en transitieprojecten die bij reguliere financiers tussen wal en schip vallen. De financiering verloopt via achtergestelde leningen en aandelenparticipaties, met bedragen van 2,5 tot 25 miljoen euro per project. Daarnaast worden nieuwe instrumenten ontwikkeld, bijvoorbeeld via een faciliteitenfonds en publiek-private fondsen.

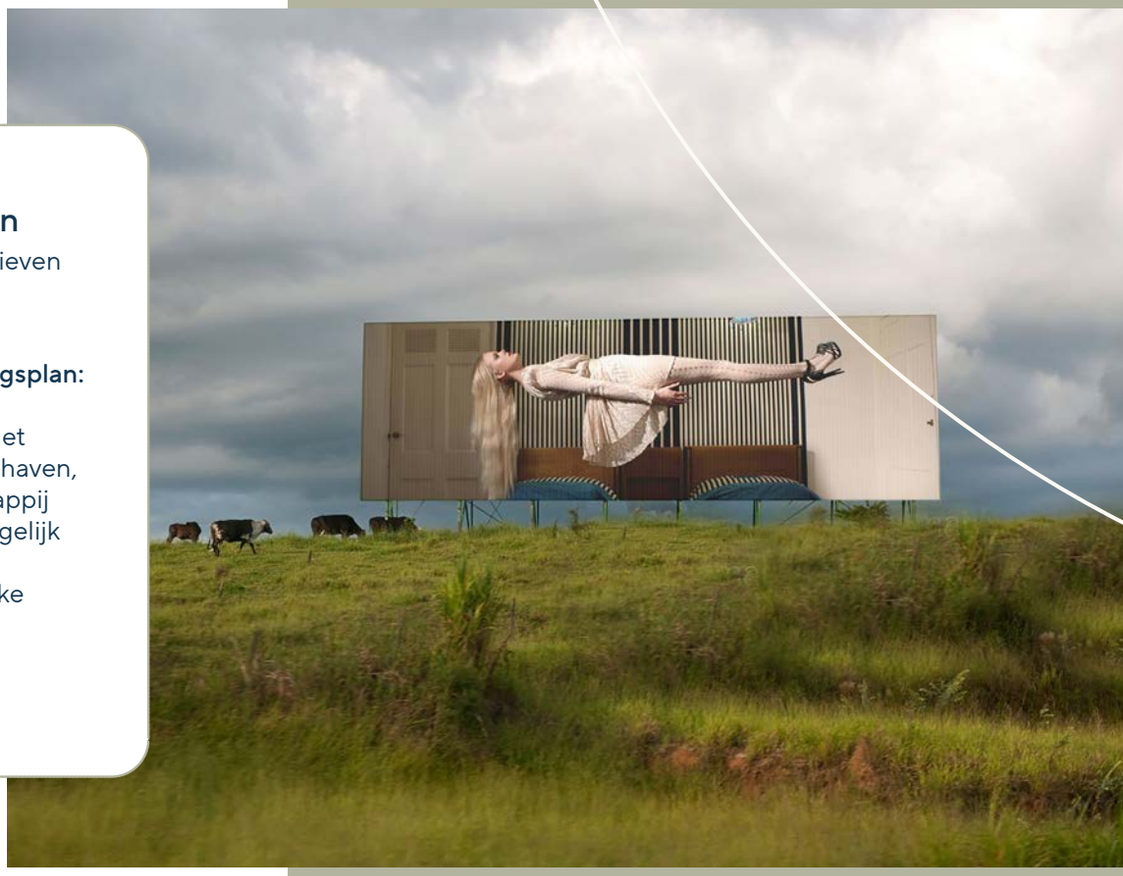

Specifieke toekenningen

- Specifieke inzet voor initiatieven die niet passen binnen een basisinstrument.
- **Relatie meerjarig uitvoeringsplan:** PLAY en Zummerbühne, regiomarketing, Snel Internet Groningen, Westpier Eemshaven, Herstructureringsmaatschappij Drenthe-Groningen en mogelijk onderdelen Masterplan Regiocentra en de specifieke campussen Ommelander Ziekenhuis Groningen en Groningen Airport Eelde.

4. Organisatie en financiën

4.1 De stichting in oprichting

De stichting coördineert en regisseert de uitvoering van de Economische Agenda en is verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding in meerjarige uitvoeringsplannen en jaarplannen. In nauwe samenwerking met het bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden ontwikkelt zij voorstellen voor het meerjarig uitvoeringsplan, jaarplannen, (maatwerk-)instrumenten en de inzet van middelen. De gemeenschappelijke regeling Perspectief Nij Begun neemt hierover de formele besluiten en is dus eindverantwoordelijk.

Na besluitvorming coördineert en regisseert de stichting de uitvoering op basis van het vastgestelde jaarplan. Zij stuurt daarbij op een samenhangend projectportfolio, ontwikkelopdrachten, regelingen en investeringen en organiseert de samenwerking met vertrouwde uitvoeringspartners als gemandateerde opdrachtgever.

Het inrichtingsplan voor de stichting is nog in de maak. De organisatie zal bestaan uit een klein en compact team dat beschikt over expertises op het gebied van aanbestedingen, accountmanagement, beleidsvoorbereiding, programmamanagement, communicatie, financiën en administratie. Daarnaast wordt specialistische expertise georganiseerd op onderwerpen die essentieel zijn voor een rechtmatige en doelmatige uitvoering, waaronder:

- Subsidie- en fondsmanagement.
- Aanbestedingsrecht en inkoop.
- Staatssteunregelgeving.
- Coördinatie op financieel beheer en control.
- Compliance en governance.
- Monitoring, data en rapportage en centrale communicatie over de resultaten en successen van de Economische Agenda.

Waar mogelijk worden deze competenties binnen de organisatie opgebouwd, waar nodig worden zij via externe expertise of shared services georganiseerd. De stichting is zo groot als nodig en zo klein als kan. De kosten voor zowel het inrichten van de stichting als het laten werken van de stichting als onderdeel van het economische netwerk en in samenwerking met vertrouwde partners vallen onder het onderdeel organisatiekosten.

4.2 Planning ontwikkeling en benodigde middelen 2027

In 2027 start de ontwikkeling van de basisinstrumenten zoals beschreven in hoofdstuk 3. Ook nu geldt dat niet alles tegelijk of meteen in volle omvang kan.

- De instrumenten voor verkenning en haalbaarheid starten naar verwachting begin 2027.
- Voor Venture Builder, Kennislab en vrijetijdseconomie is 2027 het jaar van uitwerking om in 2028 operationeel te zijn.
- Het Groeifonds kan naar verwachting begin 2027 opengesteld worden.
- Het instrument ontwikkeling wordt voorbereid voor een eerste openstelling eind 2027.
- Hoewel een vervolg op het Fonds Economische Agenda Startkapitaal afhankelijk is van de evaluatie van de eerste openstelling, houdt dit jaarplan rekening met een mogelijk vervolg.
- Tot slot wordt hieronder inzicht geboden in de benodigde middelen voor diverse specifieke toekenningen die niet passen binnen de basisinstrumenten.

Op de volgende pagina een samenvattend overzicht van alle basisinstrumenten, de specifieke toekenningen en ruimte voor ontwikkeling en organisatiekosten. De nadere uitwerking per onderdeel staat in de bijlagen (zie hoofdstuk 6).

Voor de goede orde nog het volgende. Het jaarplan is de basis voor het ontsluiten van de jaarlijkse benodigde middelen vanuit het Rijk naar de regio. Hier is 100 miljoen euro per jaar voor beschikbaar te vermeerderen met de eventuele indexatie. Het is geen doel op zich dit bedrag per jaar te besteden of te bestemmen. Nog niet uitgegeven of toegekende bedragen blijven beschikbaar voor de uitvoering van de Economische Agenda op een later moment. Dit past bij een uitvoering die start, ontwikkelt en in de loop der jaren groeit.

Masterplan Campussen ontvangt in 2027 maximaal 6 miljoen euro uit de 50 miljoen euro van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Het opdrachtgeverschap over het Masterplan Campussen zal in komende periode overgaan naar de uitvoeringsstructuur van de Economische Agenda. De verwachting is dat ook de middelen vanuit het ministerie via deze structuur worden ingezet.

Wat betreft de overdracht van projecten die zijn gefinancierd vanuit het startkapitaal van de Economische Agenda, wordt geadviseerd om in beginsel en waar mogelijk alle lopende projecten, inclusief geldende voorwaarden, over te hevelen naar de gemeenschappelijke regeling en de stichting.

	Benodigde middelen 2027 in euro's	Bijlage
Basisinstrumenten		
Economische Agenda – Verkenning	1.000.000	6.1.1
Economische Agenda – Haalbaarheid	2.500.000	6.1.2
Economische Agenda – Ontwikkeling	5.000.000	6.1.3
Economische Agenda – Groeifonds	10.000.000	6.1.4
Economische Agenda – Venture Builder	4.000.000	6.1.5
Economische Agenda – Kennislab	PM (bouwen in 2027, operationeel in 2028)	6.1.6
Economische Agenda – Investeringsfondsen (bijv. Fonds Economische Agenda Startkapitaal*, faciliteitenfonds of publiek-privaat investeringsfonds)	20.000.000	6.1.7
Economische Agenda – VTE Fonds Publiekstrekkers	PM (bouwen in 2027, operationeel in 2028)	6.1.8
Subtotaal basisinstrumenten	**42.500.000**	
Specifieke toekenningen		
Ondernemershuis mkb		6.2.1
Herstructureringsmaatschappij Drenthe-Groningen (investeren)	10.000.000	6.2.2
Ontwikkeling Westpier Eemshaven (revolverend)	36.000.000 (uit startkapitaal)	6.2.3
Masterplan Regiocentra (hybride)	21.000.000	6.2.4
Vrijetijdseconomie - PLAY/Zummerbühne	1.333.000	6.2.5
Regiomarketing	3.500.000	6.2.6
Snel Internet Groningen	25.000.000	6.2.7
Subtotaal specifieke toekenningen	**96.833.000** (incl. 36.000.000 uit startkapitaal)	
Subtotaal basisinstrumenten en toekenningen	**139.333.000** (incl. 36.000.000 uit startkapitaal)	
Ontwikkelbudget onbekende toekomst	1.000.000	
Organisatiekosten Perspectief Nij Begun en stichting (4%)[3]	4.000.000	
Totaal benodigde middelen 2027	**144.333.000** (incl. 36.000.000 uit startkapitaal)	

3. Het percentage organisatiekosten is gebaseerd op de Rijksbijdrage van 100 miljoen per jaar.

Overzicht benodigde middelen 2027

ons nij begun

maken we samen

5. Verwachte resultaten 2027

In 2027 ligt de focus op het inrichten van het raamwerk van basisinstrumenten zoals beschreven in de vorige hoofdstukken van dit jaarplan. De verwachte resultaten zijn in de eerste plaats dan ook het beschikbaar komen van passende en werkende instrumenten voor ondernemers, overheden, kennisinstellingen en samenwerkingsverbanden, het bereiken van potentiële aanvragers en het realiseren van de eerste toekenningen en afspraken.

Het raamwerk vormt de basis voor een portefeuille van projecten en initiatieven die in de daaropvolgende jaren moet leiden tot structurele economische en maatschappelijke effecten, gekoppeld aan de doelen en indicatoren uit de Economische Agenda. De resultaten over 2027 worden daarom niet alleen beoordeeld op de inrichting en benutting van instrumenten, maar ook op de mate waarin nieuwe samenwerkingen, investeringskansen en ontwikkeltrajecten in gang zijn gezet.

Om dat te kunnen doen, ontwikkelt de stichting een eigen dashboard dat de basis vormt voor de monitoring van de voortgang van projecten, regelingen en investeringen. Dit dashboard fungeert niet alleen als verantwoordingsinstrument, maar ook als sturingsinstrument voor de verdere ontwikkeling van het instrumentarium en de portefeuille. Periodiek rapporteert de stichting hierover aan het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Nij Begun. Jaarlijks legt zij inhoudelijke en financiële verantwoording af via een jaarverslag. Dit vormt ook de basis voor de input vanuit de Economische Agenda voor het consortium dat de Staat van Groningen en Noord-Drenthe monitort. Daarbij levert de stichting inzicht in de gerealiseerde output, voortgang en resultaten van projecten, regelingen en investeringen.

Naast gerealiseerde output wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van de investeringsportefeuille, de mobilisatie van cofinanciering en de bijdrage van projecten aan de economische structuurversterking en brede welvaart in de regio. Bovendien communiceert de stichting op basis van deze monitoring, data en rapportages over de resultaten en successen van de Economische Agenda.

6. Bijlagen

6.1 Beschrijving instrumenten

6.1.1 Economische Agenda – Verkenning tot € 25.000

Probleem	• Organiserend vermogen van mkb is laag waardoor zij onvoldoende toegang krijgen tot subsidieregelingen en investeringsinstrumenten. • Deskundigheid om gebruik te maken van regelingen is onvoldoende aanwezig binnen het mkb waardoor bestaand instrumentarium alleen 'usual suspects' bereikt.
Oorzaken	Regionale economie waarin mkb dominant is, mkb kleiner is dan het Nederlands gemiddelde met een lagere organisatiegraad.
Te bereiken resultaat	Mkb-partijen stimuleren om de eerste stap te zetten naar samenwerking en het ontwikkelen van deskundigheid gericht op consortiumvorming of investeringen ten behoeve van of vanuit Nij Begun instrumentarium.
Beschrijving instrument	• Laagdrempelige subsidie van externe kosten voor eerste verkenning van consortium en/of investering gerelateerd aan Economische Agenda. • Doelgroep: het regionale mkb. • (Gemandateerde) opdrachtgever: stichting van de Economische Agenda. • Beoogd uitvoerder: SNN. • Budget: 1 miljoen euro per jaar. • Looptijd: Nader te bepalen op basis van eerste openstelling.
Verwachte output, mede i.r.t. indicatoren en brede welvaart	Meer aanvragen van grote projecten en consortia met substantiële betrokkenheid van regionaal mkb op de terreinen van de Economische Agenda en het meerjarig uitvoeringsplan.
Relatie meerjarig uitvoeringsplan	Ondersteuning van kansen en initiatieven uit het meerjarig uitvoeringsplan om gebruik te kunnen maken van instrumentarium van de Economische Agenda.

6.1.2 Economische Agenda – Haalbaarheid tot € 150.000

Probleem	• Individuele partijen ervaren een hoge drempel om in de beginfase samenwerkingen aan te gaan en bestendige consortia te vormen. • Het ontwikkelen van businesscase voor grote investeringen kent een hoge drempel voor individuele partijen. • Verkennen van financierings- en samenwerkingspartners buiten de regio (nationaal en internationaal) kent een hoge drempel voor individuele partijen.
Oorzaken	• Regionale economie waarin mkb dominant is en mkb kleiner is dan het Nederlands gemiddelde. • Ongelijkheid in samenwerking tussen mkb en grotere publieke instellingen die niet martkgedreven zijn en voor wie de drempels lager zijn.
Te bereiken resultaat	Samenwerkende partijen in staat stellen om consortiumvorming te concretiseren en/of businesscases te ontwikkelen ten behoeve van (Nij Begun) financieringsinstrumentarium.
Beschrijving instrument	• Subsidie van een percentage van de projectkosten van consortiumvorming of businesscase (mogelijk differentiatie cofinanciering voor mkb en niet-mkb) gerelateerd aan de Economische Agenda. • Doelgroep: regionaal bedrijfsleven en kennisinstellingen. • (Gemandateerde) opdrachtgever: stichting van de Economische Agenda. • Beoogd uitvoerder: SNN. • Budget: 2,5 miljoen euro per jaar. • Looptijd: Nader te bepalen op basis van eerste openstelling.
Verwachte output, mede i.r.t. indicatoren en brede welvaart	• Meer aanvragen voor grote investeringen en vorming consortia vanuit instrumenten van de Economische Agenda (zoals Ontwikkeling en Groeifonds) op de terreinen zoals beschreven in de Economische Agenda en het meerjarig uitvoeringsplan. • Meer aanvragen voor grote investeringen en vorming consortia vanuit de Nij Begun-regio bij (inter)nationaal instrumentarium. • Vergroten van regionale, nationale en internationale samenwerking.
Relatie meerjarig uitvoeringsplan	Inzet van deel ontwikkelbudgetten voor projectontwikkeling zoals genoemd voor sectoren als maritiem, gezondheid, groene chemie en duurzame energie.

6.1.3 Economische Agenda – Ontwikkeling tot € 2.500.000

Probleem	• Het ontwikkelen van businesscases voor grote investeringen kent een hoge drempel voor individuele partijen. • Het verkennen van financierings- en samenwerkingspartners buiten de regio (nationaal en internationaal) kent een hoge drempel voor individuele partijen. • Er is een gebrek aan executiekracht bij regionale partijen om plannen en businesscases om te zetten in investeringen.
Oorzaken	• Regionale economie waarin mkb dominant is en mkb kleiner is dan het Nederlands gemiddelde. • Ongelijkheid in samenwerking tussen mkb en grotere publieke instellingen die niet marktgedreven zijn en voor wie de drempels lager zijn.
Te bereiken resultaat	Partijen in staat stellen om businesscases verder te ontwikkelen ten behoeve van grote investeringen in projecten met structuurversterkend karakter voor de regio.
Beschrijving instrument	• Subsidie van een percentage van de projectkosten van ontwikkelfase met als doel grootschalig project af te bakenen én volledig gereed te krijgen voor (externe) investering, aanbesteding, FID of implementatie/uitvoering. • Doelgroep: regionaal bedrijfsleven, kennisinstellingen, overheden, uitvoerende diensten. • (Gemandateerde) opdrachtgever: stichting van de Economische Agenda. • Beoogd uitvoerder: SNN. • Budget: 5 miljoen euro per jaar. • Looptijd: Nader te bepalen op basis van eerste openstelling.
Verwachte output, mede i.r.t. indicatoren en brede welvaart	• Meer succesvolle aanvragen voor grote investeringen in de Nij Begun-regio vanuit het investeringsinstrumentarium van de Economische Agenda. • Meer aanvragen voor grote investeringen en vorming van consortia vanuit de Nij Begun regio bij (inter)nationaal instrumentarium. • Realisatie van grote projecten in de Nij Begun regio via aanbesteding. • Vergroten van aantrekkelijkheid regionale investeringen voor financiers buiten de Nij Begun regio.
Relatie meerjarig uitvoeringsplan	Via deze route kunnen initiatieven uit het meerjarig uitvoeringsplan vanuit sectoren als duurzame energie, gezondheid en maritiem worden geassisteerd in het nemen van de volgende (ontwikkel)stap.

6.1.4 Economische Agenda – Groeifonds vanaf € 2.500.000

Probleem	• Weinig prikkels in de regio om langjarige, inhoudelijke, formele en gelijkwaardige samenwerkingen tussen bedrijven en kennisinstellingen aan te gaan in consortia. • Gebrek aan eigenaarschap bij consortia om uitvoering vorm te geven. • Onvoldoende zekerheid bij consortia over financiering(•smogelijkheden). • Onvoldoende vraaggestuurde interventies op gebied van werken en leren (arbeidsmarkt).
Oorzaken	• Regionale economie waarin bedrijfsleven en kennisinstellingen op onvoldoende basis van gelijkwaardigheid samenwerken. • Onvoldoende organisatievermogen bij mkb gericht op samenwerking met kennisinstellingen en vice versa. • Dominantie van overheden en opleiders in arbeidsmarktprogrammering. • Financieringsinstrumenten zijn onvoldoende gericht op faciliteren van deze samenwerking.
Te bereiken resultaat	• Naar model van het Nationaal Groeifonds een financieringsinstrument ontwikkelen die de vorming van consortia stimuleert gericht op ontwikkeling en uitvoering van ambitieuze inhoudelijke programma's op de thema's van het meerjarig uitvoeringsplan.
Beschrijving instrument	• Hybride financiering passend bij het betreffende consortium. • Op portfolioniveau van consortium 50% revolverend. • Doelgroep: samenwerkingsverbanden tussen bedrijfsleven en kennisinstellingen. • (Gemandateerde) opdrachtgever: stichting van de Economische Agenda. • Beoogd uitvoerder: PM. • Budget: 10 miljoen euro per jaar. • Looptijd: Nader te bepalen op basis van eerste openstelling.
Verwachte output, mede i.r.t. indicatoren en brede welvaart	Meer langjarige, formele, inhoudelijke en gelijkwaardige consortia van bedrijven en kennisinstellingen die substantiële inhoudelijke (investerings- en subsidie)programma's beheren gericht op de inhoud van de Economische Agenda.
Relatie meerjarig uitvoeringsplan	Initiatieven uit het meerjarig uitvoeringsplan die via deze route samenwerking kunnen formaliseren en uitvoeren.

6.1.5 Economische Agenda – Venture Builder

Probleem	• Onvoldoende nieuwe innovatieve bedrijvigheid (startups) in de regio. • Onvoldoende privaat kapitaal dat wordt geïnvesteerd in de regio. • Onvoldoende inhoudelijke en organisatorische begeleiding van kansrijke startups in de regio.
Oorzaken	• Lage organisatiegraad van bedrijfsleven in de regio. • Versnipperde ondersteuning van startups met gebrek aan inhoudelijke focus in de ondersteuning.
Te bereiken resultaat	De Venture Builder intervenieert hierop door: • Startups te creëren via inhoudelijke, sterke programma's met externe hoogwaardige expertise en begeleiding. • Door deze startups toegang te geven tot kennis, financiering en een sterk netwerk.
Beschrijving instrument	De Economische Agenda – Venture Builder bestaat uit in ieder geval drie onderdelen: 1. Startupprogramma. 2. Accelerator. 3. Financieringsinstrument (hybride). • Doelgroep: start-ups. • (Gemandateerde) opdrachtgever: stichting van de Economische Agenda. • Beoogd uitvoerder: PM. • Budget: 4 miljoen euro per jaar. • Looptijd: Nader te bepalen op basis van eerste openstelling.
Verwachte output, mede i.r.t. indicatoren en brede welvaart	Meer startups en toename van privaat geïnvesteerd kapitaal in de Nij Begun-regio.
Relatie meerjarig uitvoeringsplan	De accelerator en de Venture Builder zijn voorwaardelijk om tot 1.000 AI-startups te komen. Verder kan de Venture Builder startups op alle terreinen van de Economische Agenda ontwikkelen en ondersteunen.

6.1.6 Economische Agenda – Kennislab

Probleem	• Onvoldoende bedrijfsmatige spin-off vanuit de kennisinstellingen. • Onvoldoende privaat kapitaal in onderzoek en ontwikkeling (R&D). • Weinig vraag gestuurd onderzoek door ontbreken grote bedrijven met eigen onderzoek en ontwikkeling (R&D).
Oorzaken	• Dominantie van publiek onderzoek en ontwikkeling (R&D) in de regio. • Onvoldoende prikkels bij onderzoekers om onderzoek te richten op valorisatie en impact. • Mkb met kleine of ontbrekende budgetten voor onderzoek en ontwikkeling.
Te bereiken resultaat	Het Kennislab is een financiering om innovaties snel door de eerste ontwikkelstappen te krijgen. Groter onderzoek vraagt om meer inbreng van eigen of externe middelen. Een eerste laagdrempelige stap om bij een volgende fase aan te kunnen sluiten bij nationale en internationale onderzoeksconsortia. Waarbij ook financiering vanuit bedrijven een onderdeel moet zijn van het benodigde kapitaal. Het stimuleren van langdurig, vraaggestuurd onderzoeksprogramma rondom sleuteltechnologieën genoemd in de Economische Agenda.
Beschrijving instrument	• Hybride instrument met mogelijkheden voor laagdrempelige subsidies, zachte leningen onder gunstige voorwaarden en investeringen in intellectueel eigendom van valorisatietrajecten voor innovaties. • Doelgroep: ondernemende onderzoekers bij kennisinstellingen en bedrijven. • Op portfolioniveau minimaal voor een nader te bepalen percentage revolverend (combinatie van subsidieinstrument en leningen/deelneming). • (Gemandateerde) opdrachtgever: stichting van de Economische Agenda. • Beoogd uitvoerder: PM. • Budget: PM euro/jaar. • Looptijd: Nader te bepalen op basis van eerste openstelling.
Verwachte output, mede i.r.t. indicatoren en brede welvaart	• Meer spin-offs vanuit de kennisinstellingen in de vorm van kennisintensieve startups en technologieprogramma's die in samenwerking met bedrijven leiden tot implementatie. • Vergroting van de toegepaste R&D-capaciteit van Nij Begun-regio, wat leidt tot vestiging van R&D-bedrijven.
Relatie meerjarig uitvoeringsplan	Kennis van onderwijs- en onderzoeksinstellingen verzilveren door de ontwikkeling van idee naar markt te stimuleren.

6.1.7 Economische Agenda – Investeringsfonds(en)

Probleem	• Gebrek aan investeringskapitaal voor kansrijke nieuwe of doorgroeiende bedrijven in de regio.
Oorzaken	• Gebrek aan passende investeringsfondsen op regionaal niveau die kunnen voorzien in financiering. • Gaten in financieringslandschap van private financiers en fondsen, NOM en InvestNL.
Te bereiken resultaat	Inrichting van een of meerdere investeringsfondsen die kunnen investeren in kansrijke (nieuwe) bedrijven en ondernemingen passend binnen de voorwaarden en doelen van de Economische Agenda en het meerjarig uitvoeringsplan.
Beschrijving instrument	• Verstrekken van (revolverend) investeringskapitaal aan bedrijven en ondernemingen (leningen, deelnemingen). • Ontwikkeling van een of meerdere investeringsfondsen op basis van een evaluatie van het al bestaande Fonds Economische Agenda Startkapitaal. Onderdeel van deze evaluatie is in ieder geval de (1) beoordelingsprocedure, (2) financiële bandbreedte, (3) financiële voorwaarden waaronder gevraagde cofinanciering, (4) werking van de voorwaarden vanuit de Economische Agenda en (5) aansluiting bij de vraag in de markt. • Doelgroep: ondernemers, bedrijven, consortia. • (Gemandateerde) opdrachtgever: stichting van de Economische Agenda. • Beoogd uitvoerder: nader te bepalen op basis van evaluatie van Fonds Economische Agenda Startkapitaal. • Budget: 20 miljoen euro. • Looptijd: Nader te bepalen op basis van evaluatie Fonds Economische Agenda Startkapitaal.
Verwachte output, mede i.r.t. indicatoren en brede welvaart	• Toename van private investeringen in de regio. • Toename van nieuwe bedrijven in de regio. • Versterking van economische structuur in de regio. • Versterking van het vestigingsklimaat.
Relatie meerjarig uitvoeringsplan	Voorzien in een fonds waarmee revolverende investeringen kunnen worden gedaan in bedrijven en ondernemingen die regionaal actief zijn.

6.1.8 Economische Agenda – VTE Fonds Publiekstrekkers

Probleem	• Geen zekerheid bij overheden en samenwerkingsverbanden om infrastructuur voor grootschalige publiekstrekkers met bovenregionaal bereik te ontwikkelen. • Gebrek aan private financiering voor programma's met bovenregionaal bereik. • Gebrek aan (private) garantstellingen voor (zakelijke) programma's met bovenregionaal bereik. • Gebrek aan revolverende financieringen in het culturele domein.
Oorzaken	• Gebrek aan privaat investeringskapitaal in regio voor Vrijetijdseconomie-infrastructuur en programma's. • Dominantie van overheden in de financiering van Vrijetijdseconomie-infrastructuur.
Te bereiken resultaat	Vrijetijdseconomie (Publiekstrekkers) stelt onder strikte voorwaarden financieringsinstrumenten beschikbaar voor de ontwikkeling van infrastructuur voor grootschalige publiekstrekkers, cultureel programma met bovenregionaal bereik en zakelijke congressen met bovenregionaal bereik in de regio.
Beschrijving instrument	• Hybride financiering van investeringskosten (publiek-private subsidies, garantiestellingen, concessionele leningen). • Op portfolioniveau pm% revolverend. • Doelgroep: overheden, ondernemers, programmamakers, instellingen, etc. in vrijetijdseconomie. • (Gemandateerde) opdrachtgever: stichting van de Economische Agenda. • Beoogd uitvoerder: PM. • Budget: PM euro/jaar. • Looptijd: nader te bepalen op basis van eerste openstelling.
Verwachte output, mede i.r.t. indicatoren en brede welvaart	• Meer locaties met (inter)nationale uitstraling en bovenregionaal bereik in de regio. • Toename aantal activiteiten met bovenregionale uitstraling in de regio. • Toename privaat kapitaal in cultuurprogrammering. • Toename programma's met bovenregionaal bereik.
Relatie meerjarig uitvoeringsplan	Het versterken van publiekstrekkers met bovenregionale aantrekkingskracht staat beschreven in het meerjarig uitvoeringsplan met specifieke verwijzing naar (1) een cofinancieringsinstrument voor bovenregionale publiekstrekkers, (2) terugkerende evenementen met nationaal bereik en (3) eenmalige evenementen met internationaal bereik.

6.2 Uitwerking specifieke toekenningen

6.2.1 Ondersteuning mkb: Ondernemershuis

Probleem	Ondersteuning van het mkb in de Nij Begun-regio is versnipperd.
Oorzaken	Ondersteuning is afhankelijk van incidentele financiering en kent geen eenduidige governance.
Te bereiken resultaat	Een centraal Ondernemershuis met eenduidige opdracht(gevers) waarin eerste- en anderhalvelijns ondersteuning van het mkb structureel is georganiseerd en gefinancierd.
Beschrijving bijdrage	• Economische Agenda speelt een faciliterende rol voor een voorstel over scope van het ondernemershuis en proces richting oprichting ondernemershuis, opdrachtgever(s) en opdrachtnemers. • Economische Agenda heeft een faciliterende rol. • Doelgroep: regionaal mkb. • (Gemandateerde) opdrachtgever: PM. • Beoogd uitvoerder: PM. • Bijdrage: nader te bepalen. • Looptijd: PM.
Verwachte output, mede i.r.t. indicatoren en brede welvaart	Betere en meer toegankelijke ondersteuning van ondernemers en versterking van de regionale organisatiekracht.
Relatie meerjarig uitvoeringsplan	Sluit aan bij de voorwaarde uit het meerjarig uitvoeringsplan gericht op versterking van ondernemerschap en regionale ondersteuning. De Economische Agenda heeft hierin een faciliterende rol.
Partners	Economic Board Groningen (EBG), IkBenDrentsOndernemer, NOM, gemeenten en provincies Groningen en Drenthe.

6.2.2 Herstructureringsmaatschappij Drenthe-Groningen

Probleem	• Grote herstructureringsopgave op bedrijfsterreinen in de Nij Begun-regio. • Onvoldoende financiële mogelijkheden en inhoudelijke expertise aanwezig bij overheden om deze opgave integraal te adresseren. • Onvoldoende financiële en inhoudelijke prikkels aanwezig bij marktpartijen om deze opgave integraal te adresseren.
Oorzaken	Belangen van overheden en marktpartijen in een herstructureringsopgave lopen uiteen. In combinatie met financiële schaarste leidt dit tot patstellingen waardoor de opgave alleen maar urgenter wordt.
Te bereiken resultaat	Oprichten van een Herstructureringsmaatschappij Drenthe-Groningen door de provincies Drenthe en Groningen die als zelfstandige entiteit kan investeren in herstructurering en daarmee overheden en marktpartijen kan bewegen aan te sluiten.
Beschrijving bijdrage	Bepalen voorwaarden voor financiële bijdrage Economische Agenda: • (Gemandateerde) opdrachtgever: stichting van de Economische Agenda. • Beoogd uitvoerder: Herstructureringsmaatschappij Drenthe-Groningen. • Bijdrage: 10 miljoen euro.
Verwachte output, mede i.r.t. indicatoren en brede welvaart	Integrale herstructurering van bedrijventerreinen en betere samenwerking tussen publieke en private partijen.
Relatie meerjarig uitvoeringsplan	Draagt bij aan de voorwaardelijke versterking van de economische infrastructuur en het vestigingsklimaat zoals benoemd in het meerjarig uitvoeringsplan.
Partners	Provincie Groningen, provincie Drenthe en Regio Groningen-Assen.

6.2.3 Ontwikkeling Westpier Eemshaven

Probleem	Ontwikkeling van strategische economische infrastructuur vraagt om versneld extra startkapitaal.
Oorzaken	Geen bestaande financieringsmogelijkheden.
Te bereiken resultaat	Versnelde realisatie van de ontwikkeling van de Westpier.
Beschrijving bijdrage	Maatwerkprocedure startkapitaal: • Uitwerken subsidievoorwaarden en uitvoeringsovereenkomst. • (Gemandateerde) opdrachtgever: stichting van de Economische Agenda. • Beoogd uitvoerder: Groningen Seaports. • Bijdrage: 36 miljoen euro. • Looptijd: 30 jaar.
Verwachte output, mede i.r.t. indicatoren en brede welvaart	Realisatie Westpier Eemshaven medio 2028.
Relatie meerjarig uitvoeringsplan	Westpier Eemshaven is als project onderdeel van het meerjarig uitvoeringsplan.
Partners	Groningen Seaports.

6.2.4 Masterplan Regiocentra

Probleem	Regiocentra met een regionale functie blijven achter in ontwikkeling.
Oorzaken	Onvoldoende samenhangende investeringen in regiocentra als voorwaarde voor het leefbaar houden van de regiokernen en de omliggende gebieden.
Te bereiken resultaat	Gerichte hybride investeringen in veertien regiokernen in Groningen en Noord-Drenthe via een samenhangend masterplan en uniform beoordelingskader.
Beschrijving bijdrage	Bepalen benodigde mix van subsidies en revolverende financieringsinstrumenten en inzet van instrumenten uit de Economische Agenda, zoals de Herstructureringsmaatschappij Drenthe-Groningen: • Op portfolioniveau revolverend in een nader te bepalen percentage. • (Gemandateerde) opdrachtgever: stichting van de Economische Agenda. • Beoogd uitvoerder: Afhankelijk van planvorming en financieringsroute. • Bijdrage: 21 miljoen euro in 2026. • Looptijd: PM.
Verwachte output, mede i.r.t. indicatoren en brede welvaart	Versterking van regiokernen, vergroten brede welvaart en verbetering van voorzieningen en aantrekkingskracht.
Relatie meerjarig uitvoeringsplan	Draagt bij aan doelstellingen en voorwaarden uit de Economische Agenda en het meerjarig uitvoeringsplan gericht op een sterk vestigingsklimaat en toekomstbestendige economie in een aantrekkelijke leefomgeving.
Partners	Provincie Groningen, gemeenten.

6.2.5 Vrijetijdseconomie - PLAY/Zummerbühne

Probleem	Gebrek aan terugkerende evenementen met nationaal bereik in de Nij Begun-regio waardoor bezoekersaantallen achterblijven.
Oorzaken	• Gebrek aan een robuuste en professionele organisatie in vrijetijds- en culturele sector. • Gebrek aan financiering voor grote evenementen.
Te bereiken resultaat	Ondersteuning van de terugkerende evenementen PLAY en Zummerbühne met nationale uitstraling in de periode van het uitvoeringsplan vooruitlopend op nieuw vrijetijdseconomie instrumentarium (Fonds Publiekstrekkers).
Beschrijving bijdrage	• Bepalen doelstelling en doelen van evenementen. • Voorbereiden aanvraag door initiatiefnemers. • Vormgeven subsidievoorwaarden. • Exitstrategie/vervolg na 2028. • Bepalen kasritme middelen. • (Gemandateerde) opdrachtgever: stichting van de Economische Agenda. • Beoogd uitvoerder: PM. • Bijdrage: 1,333 miljoen euro per jaar. • Looptijd: onder voorbehoud van aanvragen looptijd meerjarig uitvoeringsplan.
Verwachte output, mede i.r.t. indicatoren en brede welvaart	Meer culturele activiteiten met nationale uitstraling en aantrekkingskracht en zo versterking van de vrijetijdseconomie.
Relatie meerjarig uitvoeringsplan	Draagt bij aan de versterking van publiekstrekkers en de vrijetijdseconomie uit het meerjarig uitvoeringsplan.
Partners	Groninger Museum, Noorderzon, Noorderlicht, NITE/Guy & Roni/ NNT, ESNS, Zummerbühne, Sociale Agenda.

6.2.6 Regiomarketing

Probleem	De regio profileert zich onvoldoende nationaal en internationaal.
Oorzaken	Versnipperde marketing en beperkte structurele financiering.
Te bereiken resultaat	• Robuust organiseren en financieren van regionale marketingorganisatie Groningen & Partners. • Aansluiten bij initiatief van bedrijfsleven en Groningen & Partners om topsport in te zetten ten behoeve van regiomarketing. • Inrichten financieringsinstrument voor programma- en documentairemakers.
Beschrijving bijdrage	• Vormgeven proces wijzigen governance Groningen & Partners door toevoegen Economische Agenda. • Vormgeven wijze van financieren basisorganisatie Groningen & Partners. • Vormgeven wijze van financieren initiatief 'Home of Talent' via Groningen & Partners. • Vormgeven wijze van financieren Groningen Conventions via Groningen & Partners. • (Gemandateerde) opdrachtgever: stichting van de Economische Agenda. • Beoogd uitvoerder: Groningen & Partners, Stichting Profilering Regio. • Bijdrage: 3,5 miljoen euro per jaar. • Looptijd: t/m 2030.
Verwachte output, mede i.r.t. indicatoren en brede welvaart	Grotere zichtbaarheid van de regio en versterking van het vestigings- en bezoekersklimaat.
Relatie meerjarig uitvoeringsplan	Sluit aan bij de ambities uit het meerjarig uitvoeringsplan op het gebied van profilering en regiomarketing.
Partners	Groningen & Partners, Stichting Profilering Regio, gemeente Groningen, provincie Groningen.

6.2.7 Snel Internet Groningen

Probleem	De regio profiteert onvoldoende van de kansen van snel internet.
Oorzaken	Er is nog geen sluitende oplossing gevonden voor het aansluiten van de laatste 5.000 adressen in het buitengebied op snel internet.
Te bereiken resultaat	• Start aanbesteding om 4.000 adressen te voorzien van snel internet via reguliere glasvezelontsluiting. • Naast de inzet vanuit Nij Begun komt een maatwerkoplossing voor de resterende 1.000 adressen waar een standaard aansluiting via glasvezel buitenproportioneel duur is. • Nader bepalen of en onder welke voorwaarden Noord-Drenthe wil aansluiten bij het project van de provincie Groningen.
Beschrijving bijdrage	• Beschikbaar stellen van middelen voor aanbesteding die de provincie Groningen in de markt kan zetten voor de aansluiting van de 4000 adressen. • (Gemandateerde) opdrachtgever: stichting van de Economische Agenda. • Beoogd uitvoerder: provincie Groningen. • Bijdrage: 25.000.000 euro. • Looptijd: PM.
Verwachte output, mede i.r.t. indicatoren en brede welvaart	Realisatie aansluiting 4.000 adressen op snel internet door glasvezel.
Relatie meerjarig uitvoeringsplan	Sluit aan bij de ambities uit het meerjarig uitvoeringsplan op het gebied van digitalisering en brede bereikbaarheid voor alle inwoners in Groningen.
Partners	Provincie Groningen.

Colofon

Fotografie

BLADZIJDE	FOTOGRAAF
2	Ronnie Zeemering
4	Marcel Jurian de Jong
7	Julia Odenkirchen
9	Reyer Boxem
12	Ronnie Zeemering
17	PLAY, montage Blommers Schumm
19	Ronnie Zeemering
21	Lucas Kemper fotografie
22	Julia Odenkirchen
24	Julia Odenkirchen

Ontwerp en opmaak
dit's grafisch ontwerp

Teksten
Kwartiermakersteam Economische Agenda

Jaarplan 2027
Oktober 2026

N